

נה:

כגוֹן זה מוּעֵזֵן יָרוּשׁ וּלְלוֹקַח. פירש בקונטרס אפילו למ"ד צ"ב דאין טוענין הכא מודה ולא מאינו סם פלוגתא אלא אמרי' צפרק לא יחפור (צ"ב דף כג.) טוענין לירוש תנינא טוענין ללוקח

תנינא וכגון זה דלמח ה"פ אפילו כגון זה דסלקא דעמך דהדין עם הצעלים דמה שלא מיחו מפני יראת הסיקריקון:
אָבְנָן יְהִיבֵנּוּ אֲנִי אבֻיָנָן. והא דלמרינן צפ' חוקת הבטים (צ"ב דף נד.) גבי דורא דרעומתא דזני צאגי דמטמרי הוו ומלכא אמר מאן דיהיב טסקא ליכול ארעא והפסידו¹ הקרקע לנמרי² הסם³ היו נשמטים מלפרוע אכל כאן שהצעלים⁴ הלכו ולא להשמט דין הוא דכל הנהו שני מאן דיהיב טסקא אכיל וכי הדרי אהדי ארעא למרא:

למכתב זיה מירפא אבני באגא.
לא אבני צאגי דקצייל מינהון דמה להן לפרוע מה שהקדים זה אלא אמרוותא קמאי:

רביע בקרקע או רביע במעות.
פירוש ט)⁵ רביע במעות שנתן

יתן לו ואותו רביע בקרקע או במעות יתן לו דהיינו חמישית בקרקע כדמפר' דנכי חומשא זבין ותימה דלמי' פריץ מזביתא דקמני רביע בקרקע או רביע במעות לשמואל דלמח רביע בקרקע שהוא שליש במעות דנכי ריבעא זבין הא איכא לפרושי נמי איפכא דרביע הקרקע יתן לו או בקרקע או במעות דהיינו שליש מעות⁶ ואית ספרים דגרסי דרזב וצבזביתא רביע בקרקע שהוא רביע במעות וכן ט' ר"ח ומפרש רביע בקרקע שנתן דמיס עליה דהיינו חומש דעל ארבע חומשים נתן דמיס דנכי חומשא זבין:

דכולהו יהושע לרב פפא א"כ עשיית סיקריקון אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע הניח מעותיו על קרן הצבוי:
זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע:
אמר רב ט⁷ רביע בקרקע או רביע במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהן שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נבי רביע זבין ומ"ם נבי חומשא זבין מיתיבי⁸ זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע ויד בעלים על העליונה ורצו בקרקע נוטלין רצו במעות נוטלין אימתי בזמן שאין בידן ליקח אבל יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם רבי הושיב ב"ד ונמנו שאם שהתה בפני סיקריקון שנים עשר חודש כל הקודם ליקח וכה אבל נותן לבעלים רביע בקרקע או רביע במעות אמר רב אשי כי תניא ההיא לאחר שבאו מעות לידו ו אמר רב

עשר חדש דאי לא הדרא למרה ויהיב דמי דקמני מתניתין⁹ שאם יש צידם ליקח הם קודמין לכל אדם:
והאמר¹⁰ אין צו משום סיקריקון. ושנים עשר חדש לא הוכרו אלא צו דאילו אנפרות הדרא צאל דמי ולעולם:
הכי קאמר אנפרות אין צו משום סיקריקון. דאילו לוקח מסיקריקון מוקמינן לה ציד לוקח ונותן רביע אכל אנפרות צאל דמי הדרא ולעולם:
וסיקריקון עצמה. דלמרינן דקיימא ליה ציד לוקח והוא ששהמה שנים עשר חדש ציד סיקריקון:
אין אנפרות צצבל. משמע אין עוצד כוכבים אונס קרקע מישראל צצבל צאנפרות ואם צא ישראל וערער על חצירו ואומר קרקע זו שלקחת מן העוצד כוכבים עלי היתה וגזלה ממני אינו נאמן:
אין דין אנפרות צצבל. לאפסודיה ללוקח:
רעילאי. כך שמו:
טסקא. מס קרקע:
מזני צאגא. צני הבקעה. כך היה מנהגם פוסקים מס על כל הבקעה לתת כך וכך לשנה למלך והם מחלקין השדות צייניהם ונותן כ"א מס לפי חלקו המגיעו ונותנין לאחד הוא ונתנו לגצאי המלך ואם הלך אחד מצני השדות לדרכו גצאי המלך תוצע מצני הבקעה כל המס שלם. והצעלים של קרקע זו הלכו לדרכן וצני צאגא שהיה כל המס נוטל עליהם נמנהה לגידול לפרוע המס בצציל הצעלים ולאכולה:
קדיס ויהי. למלך טסקא דתלת שנין:
טירפא. שטר מצית דין לטרופן מוקרקעות שלהם י" מה שנתן שאילו לא צאו הצעלים לטרופן ממנו לא היה מפסיד כלום ומעמה שיאכלוה אחרים יעול המלך מנתנו מהם ולא יעלו אלה צחצבון ונמלא זה מפסיד מה שנתן:
אם כן עשית. הדבר כדון סיקריקון דלמרינן צמאנה אחרונה שאינו מפסיד כלום דקמני קנה ונותן לצעלים מאי דאחזיל עוצד כוכבים גציה או אם יש צידם ליקח יחיזירו לו מעותיו והאי נמי לא יפסיד מה שנתן למלך וגבי כולה והכא לאו סיקריקון הוא המלך אין לו עליהם ט' כי אם המס ומפני אותו החוצ נמכרה לזה ולא היה לו להקדים וליתן של שלש שנים:
אמר רב רביע בקרקע או רביע במעות. או יתן לצעלים רביע מעות שנתן לעוצד כוכבים או יתן לו קרקע שיה רביע המעות אם לקחה צמנה נותן לו רביע מנה או מן הקרקע עצמו שיה רביע מנה דהיינו חמישית שבקרקע אם הצעלים חפלים בקרקע דקסבר רב נכי חומשא זבין מן העוצד כוכבים שיה חמש צאצעה הלך יהיב ליה רביע מנה או חמישית הקרקע דהיינו רביע מנה שבקרקע הנקנית מסיקריקון צמנה שיה חמשת רביעים. ושמואל אמר רביע הקרקע עצמו נותן לו או שליש מנה דסבר שמואל נכי ריבעא אין שיה ארבע לקח בשלם הלךך שדה זו שלקח צמנה שיה ארבע שלישי מנה:
זו משנה ראשונה. רישא דמתניתין דקמני מקחו טבול:
או רביע במעות. וקשיא לשמואל:
כי תניא. רביע במעות לאחר צצאו שליש המעות ליד הצעלים כשמואל קרי להו רביע דהא שלשא שלישי נתן לעוצד כוכבים ולוה שליש הרי ארבעה והכי קאמר נותן לצעלים רביעית הקרקע או מעות שיעור שיהו רביע כשתארץ של עוצד כוכבים ושל צעלים יהו של צעלים רביע צכולן:

במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהוא שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נכי רבעא זבין ומר סבר סבר הא רובע דקתני במתני' דאחזיל גביה הסיקריקון אמעות דיהיב ליה קאי שאם

הניזקין פרק חמישי גיטין

ה"ג סינא כוופיה דשמואל:
מאי אחריות. דקמני:
שטר. ולא אחריות נכסים אלא עד שמכתוב לו שטר והוה לו לאחריות שאינה יכולה לחזור עליו עוד:
אי דקא עטיין. ליה האי לוקח שני:
מינך זבנה. לוקח ראשון שנתן לך רביע כתקנת בית דין והדר אכלה שני

חוקה ותו לא מני אמר ליה האי אחזי שטרא דטפי מתלתא שנין לא מזדחר איניש צשטריה מאי איריא חזר ומכרה לאחר אפילו לוקח ראשון נמי צתר דאכלה שני חוקה אי הוה טעין ליה חזרתי ולקחמיה ממך כתקנת חכמים זה שלש שנים טענמיה טענה:
לעולם דלא טעין וכגון זה. דסיקריקון:
טוענין לירוש וטוענין ללוקח. הלוקח מסיקריקון והוריסה לצניו ואכלה ג' שנים או מכרה לאחר ואכלה ג' שנים וצאו צעלים להוציא ממנו ואינו יודע לטעון ולומר לו הראשון קנאה ממך בית דין טוענין בצציל הירוש וצצציל הלוקח ואפילו למ"ד צצצא צתרא¹ אין טוענין לירוש ואין טוענין ללוקח טענה זו הראשון לקחה ממך הכא מודי דטענינן ליה דסתם מאן דוצין מסיקריקון מדיע ידע ולא שדי וזוי צצדי ט' ללוקח אם לא על פי צעלים ט':
ואידך אי טעין אין. אכל לוקח ראשון אי טעין אין אי לא טעין אכן לא טענינן ליה דהא ידע אי זבנה אי לא ואי איתא דזבנה הוה טעין:
הכא מחמת חוב. עוצד כוכבים הציא מחמת חוב על ישראל:
או מחמת אנפרות. גזל צעלמא ואינו מסור צידו להרוג ואנס העוצד כוכבים קרקעו צחצו או באנפרות:
אין צו משום סיקריקון. אם שהה צידו שנים עשר חדש לתת רביע לבעלים טעין חכמים ויחיזקו צקרקעו אלא מחזיר לו הקרקע צחמס דגבי סיקריקון הוא דחזרו ונמנו דכיון דגמר ואקני אגב אונס מיתה ואפילו צתר דגזור כל דקטיל לקטלוהי² מסתפי ליה מקמא דקמייה דלקטול וסופו הוכיח שהניחה צידו שנים עשר חדש ולא נעק עליו והלךך נותן לבעלים רביע דקים להו לרצנן דעוצד כוכבים אחזיל גבי לוקח רביע לפי שחננס צאה לו אכל האי לא גמר ואקני מידי ואע"ג דשהמה שנים עשר חדש לא צאת לו שעה לכופו הלךך אין מכירתו מכירה כללית:
אריכה ששהמה. ציד העוצד כוכבים שנים

הבא מחמת חוב ומחמת אנפרות אין בו משום סיקריקון ואנפרות עצמה צריכה שתשהה שנים עשר חדש והאמרת אין בה משום סיקריקון ה"ק סיקריקון עצמה צריכה שתשהה י"ב חדש אמר רב יוסף נקמינן אין אנפרות בבבל והא קחוינן דאיכא אלא אימא אין דין אנפרות בבבל מ"ט הכיון דאיכא בי דוואר ולא אזיל קביל אימא אחולי אחיל גידל בר רעילאי קביל ארעא בטסקא מבני באגא אקדים ויהיב זווי דתלת שנין לסוף אתא מרוותא קמאי אמרו ליה שתא קמייטא דיהבת אכלת השתא אגן יהבינן אגן אכלינן אתו לקמיה דרב פפא סבר למיכתב ליה מירפא אבני באגא א"ל רב הונא בריה דרב

יהושע לרב פפא א"כ עשיית סיקריקון אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע הניח מעותיו על קרן הצבוי:
זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע:
אמר רב ט³ רביע בקרקע או רביע במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהן שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נבי רביע זבין ומ"ם נבי חומשא זבין מיתיבי⁴ זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע ויד בעלים על העליונה ורצו בקרקע נוטלין רצו במעות נוטלין אימתי בזמן שאין בידן ליקח אבל יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם רבי הושיב ב"ד ונמנו שאם שהתה בפני סיקריקון שנים עשר חודש כל הקודם ליקח וכה אבל נותן לבעלים רביע בקרקע או רביע במעות אמר רב אשי כי תניא ההיא לאחר שבאו מעות לידו ו אמר רב

עשר חדש דאי לא הדרא למרה ויהיב דמי דקמני מתניתין⁵ שאם יש צידם ליקח הם קודמין לכל אדם:
והאמר⁶ אין צו משום סיקריקון. ושנים עשר חדש לא הוכרו אלא צו דאילו אנפרות הדרא צאל דמי ולעולם:
הכי קאמר אנפרות אין צו משום סיקריקון. דאילו לוקח מסיקריקון מוקמינן לה ציד לוקח ונותן רביע אכל אנפרות צאל דמי הדרא ולעולם:
וסיקריקון עצמה. דלמרינן דקיימא ליה ציד לוקח והוא ששהמה שנים עשר חדש ציד סיקריקון:
אין אנפרות צצבל. משמע אין עוצד כוכבים אונס קרקע מישראל צצבל צאנפרות ואם צא ישראל וערער על חצירו ואומר קרקע זו שלקחת מן העוצד כוכבים עלי היתה וגזלה ממני אינו נאמן:
אין דין אנפרות צצבל. לאפסודיה ללוקח:
רעילאי. כך שמו:
טסקא. מס קרקע:
מזני צאגא. צני הבקעה. כך היה מנהגם פוסקים מס על כל הבקעה לתת כך וכך לשנה למלך והם מחלקין השדות צייניהם ונותן כ"א מס לפי חלקו המגיעו ונותנין לאחד הוא ונתנו לגצאי המלך ואם הלך אחד מצני השדות לדרכו גצאי המלך תוצע מצני הבקעה כל המס שלם. והצעלים של קרקע זו הלכו לדרכן וצני צאגא שהיה כל המס נוטל עליהם נמנהה לגידול לפרוע המס בצציל הצעלים ולאכולה:
קדיס ויהי. למלך טסקא דתלת שנין:
טירפא. שטר מצית דין לטרופן מוקרקעות שלהם י" מה שנתן שאילו לא צאו הצעלים לטרופן ממנו לא היה מפסיד כלום ומעמה שיאכלוה אחרים יעול המלך מנתנו מהם ולא יעלו אלה צחצבון ונמלא זה מפסיד מה שנתן:
אם כן עשית. הדבר כדיון סיקריקון דלמרינן צמאנה אחרונה שאינו מפסיד כלום דקמני קנה ונותן לצעלים מאי דאחזיל עוצד כוכבים גציה או אם יש צידם ליקח יחיזירו לו מעותיו והאי נמי לא יפסיד מה שנתן למלך וגבי כולה והכא לאו סיקריקון הוא המלך אין לו עליהם ט' כי אם המס ומפני אותו החוצ נמכרה לזה ולא היה לו להקדים וליתן של שלש שנים:
אמר רב רביע בקרקע או רביע במעות. או יתן לצעלים רביע מעות שנתן לעוצד כוכבים או יתן לו קרקע שיה רביע המעות אם לקחה צמנה נותן לו רביע מנה או מן הקרקע עצמו שיה רביע מנה דהיינו חמישית שבקרקע אם הצעלים חפלים בקרקע דקסבר רב נכי חומשא זבין מן העוצד כוכבים שיה חמש צאצעה הלך יהיב ליה רביע מנה או חמישית הקרקע דהיינו רביע מנה שבקרקע הנקנית מסיקריקון צמנה שיה חמשת רביעים. ושמואל אמר רביע הקרקע עצמו נותן לו או שליש מנה דסבר שמואל נכי ריבעא אין שיה ארבע לקח בשלם הלךך שדה זו שלקח צמנה שיה ארבע שלישי מנה:
זו משנה ראשונה. רישא דמתניתין דקמני מקחו טבול:
או רביע במעות. וקשיא לשמואל:
כי תניא. רביע במעות לאחר צצאו שליש המעות ליד הצעלים כשמואל קרי להו רביע דהא שלשא שלישי נתן לעוצד כוכבים ולוה שליש הרי ארבעה והכי קאמר נותן לצעלים רביעית הקרקע או מעות שיעור שיהו רביע כשתארץ של עוצד כוכבים ושל צעלים יהו של צעלים רביע צכולן:

במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהוא שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נכי רבעא זבין ומר סבר סבר הא רובע דקתני במתני' דאחזיל גביה הסיקריקון אמעות דיהיב ליה קאי שאם נכי חומשא זבין פי רב

ה"ג סינא כוופיה דשמואל:
מאי אחריות. דקמני:
שטר. ולא אחריות נכסים אלא עד שמכתוב לו שטר והוה לו לאחריות שאינה יכולה לחזור עליו עוד:
אי דקא עטיין. ליה האי לוקח שני:
מינך זבנה. לוקח ראשון שנתן לך רביע כתקנת בית דין והדר אכלה שני חוקה ותו לא מני אמר ליה האי אחזי שטרא דטפי מתלתא שנין לא מזדחר איניש צשטריה מאי איריא חזר ומכרה לאחר אפילו לוקח ראשון נמי צתר דאכלה שני חוקה אי הוה טעין ליה חזרתי ולקחמיה ממך כתקנת חכמים זה שלש שנים טענמיה טענה:
לעולם דלא טעין וכגון זה. דסיקריקון:
טוענין לירוש וטוענין ללוקח. הלוקח מסיקריקון והוריסה לצניו ואכלה ג' שנים או מכרה לאחר ואכלה ג' שנים וצאו צעלים להוציא ממנו ואינו יודע לטעון ולומר לו הראשון קנאה ממך בית דין טוענין בצציל הירוש וצצציל הלוקח ואפילו למ"ד צצצא צתרא¹ אין טוענין לירוש ואין טוענין ללוקח טענה זו הראשון לקחה ממך הכא מודי דטענינן ליה דסתם מאן דוצין מסיקריקון מדיע ידע ולא שדי וזוי צצדי ט' ללוקח אם לא על פי צעלים ט':
ואידך אי טעין אין. אכל לוקח ראשון אי טעין אין אי לא טעין אכן לא טענינן ליה דהא ידע אי זבנה אי לא ואי איתא דזבנה הוה טעין:
הכא מחמת חוב. עוצד כוכבים הציא מחמת חוב על ישראל:
או מחמת אנפרות. גזל צעלמא ואינו מסור צידו להרוג ואנס העוצד כוכבים קרקעו צחצו או באנפרות:
אין צו משום סיקריקון. אם שהה צידו שנים עשר חדש לתת רביע לבעלים טעין חכמים ויחיזקו צקרקעו אלא מחזיר לו הקרקע צחמס דגבי סיקריקון הוא דחזרו ונמנו דכיון דגמר ואקני אגב אונס מיתה ואפילו צתר דגזור כל דקטיל לקטלוהי² מסתפי ליה מקמא דקמייה דלקטול וסופו הוכיח שהניחה צידו שנים עשר חדש ולא נעק עליו והלךך נותן לבעלים רביע דקים להו לרצנן דעוצד כוכבים אחזיל גבי לוקח רביע לפי שחננס צאה לו אכל האי לא גמר ואקני מידי ואע"ג דשהמה שנים עשר חדש לא צאת לו שעה לכופו הלךך אין מכירתו מכירה כללית:
אריכה ששהמה. ציד העוצד כוכבים שנים

הבא מחמת חוב ומחמת אנפרות אין בו משום סיקריקון ואנפרות עצמה צריכה שתשהה שנים עשר חדש והאמרת אין בה משום סיקריקון ה"ק סיקריקון עצמה צריכה שתשהה י"ב חדש אמר רב יוסף נקמינן אין אנפרות בבבל והא קחוינן דאיכא אלא אימא אין דין אנפרות בבבל מ"ט הכיון דאיכא בי דוואר ולא אזיל קביל אימא אחולי אחיל גידל בר רעילאי קביל ארעא בטסקא מבני באגא אקדים ויהיב זווי דתלת שנין לסוף אתא מרוותא קמאי אמרו ליה שתא קמייטא דיהבת אכלת השתא אגן יהבינן אגן אכלינן אתו לקמיה דרב פפא סבר למיכתב ליה מירפא אבני באגא א"ל רב הונא בריה דרב

יהושע לרב פפא א"כ עשיית סיקריקון אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע הניח מעותיו על קרן הצבוי:
זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע:
אמר רב ט³ רביע בקרקע או רביע במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהן שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נבי רביע זבין ומ"ם נבי חומשא זבין מיתיבי⁴ זו משנה ראשונה ב"ד של אחריהן אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע ויד בעלים על העליונה ורצו בקרקע נוטלין רצו במעות נוטלין אימתי בזמן שאין בידן ליקח אבל יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם רבי הושיב ב"ד ונמנו שאם שהתה בפני סיקריקון שנים עשר חודש כל הקודם ליקח וכה אבל נותן לבעלים רביע בקרקע או רביע במעות אמר רב אשי כי תניא ההיא לאחר שבאו מעות לידו ו אמר רב

עשר חדש דאי לא הדרא למרה ויהיב דמי דקמני מתניתין⁵ שאם יש צידם ליקח הם קודמין לכל אדם:
והאמר⁶ אין צו משום סיקריקון. ושנים עשר חדש לא הוכרו אלא צו דאילו אנפרות הדרא צאל דמי ולעולם:
הכי קאמר אנפרות אין צו משום סיקריקון. דאילו לוקח מסיקריקון מוקמינן לה ציד לוקח ונותן רביע אכל אנפרות צאל דמי הדרא ולעולם:
וסיקריקון עצמה. דלמרינן דקיימא ליה ציד לוקח והוא ששהמה שנים עשר חדש ציד סיקריקון:
אין אנפרות צצבל. משמע אין עוצד כוכבים אונס קרקע מישראל צצבל צאנפרות ואם צא ישראל וערער על חצירו ואומר קרקע זו שלקחת מן העוצד כוכבים עלי היתה וגזלה ממני אינו נאמן:
אין דין אנפרות צצבל. לאפסודיה ללוקח:
רעילאי. כך שמו:
טסקא. מס קרקע:
מזני צאגא. צני הבקעה. כך היה מנהגם פוסקים מס על כל הבקעה לתת כך וכך לשנה למלך והם מחלקין השדות צייניהם ונותן כ"א מס לפי חלקו המגיעו ונותנין לאחד הוא ונתנו לגצאי המלך ואם הלך אחד מצני השדות לדרכו גצאי המלך תוצע מצני הבקעה כל המס שלם. והצעלים של קרקע זו הלכו לדרכן וצני צאגא שהיה כל המס נוטל עליהם נמנהה לגידול לפרוע המס בצציל הצעלים ולאכולה:
קדיס ויהי. למלך טסקא דתלת שנין:
טירפא. שטר מצית דין לטרופן מוקרקעות שלהם י" מה שנתן שאילו לא צאו הצעלים לטרופן ממנו לא היה מפסיד כלום ומעמה שיאכלוה אחרים יעול המלך מנתנו מהם ולא יעלו אלה צחצבון ונמלא זה מפסיד מה שנתן:
אם כן עשית. הדבר כדיון סיקריקון דלמרינן צמאנה אחרונה שאינו מפסיד כלום דקמני קנה ונותן לצעלים מאי דאחזיל עוצד כוכבים גציה או אם יש צידם ליקח יחיזירו לו מעותיו והאי נמי לא יפסיד מה שנתן למלך וגבי כולה והכא לאו סיקריקון הוא המלך אין לו עליהם ט' כי אם המס ומפני אותו החוצ נמכרה לזה ולא היה לו להקדים וליתן של שלש שנים:
אמר רב רביע בקרקע או רביע במעות. או יתן לצעלים רביע מעות שנתן לעוצד כוכבים או יתן לו קרקע שיה רביע המעות אם לקחה צמנה נותן לו רביע מנה או מן הקרקע עצמו שיה רביע מנה דהיינו חמישית שבקרקע אם הצעלים חפלים בקרקע דקסבר רב נכי חומשא זבין מן העוצד כוכבים שיה חמש צאצעה הלך יהיב ליה רביע מנה או חמישית הקרקע דהיינו רביע מנה שבקרקע הנקנית מסיקריקון צמנה שיה חמשת רביעים. ושמואל אמר רביע הקרקע עצמו נותן לו או שליש מנה דסבר שמואל נכי ריבעא אין שיה ארבע לקח בשלם הלךך שדה זו שלקח צמנה שיה ארבע שלישי מנה:
זו משנה ראשונה. רישא דמתניתין דקמני מקחו טבול:
או רביע במעות. וקשיא לשמואל:
כי תניא. רביע במעות לאחר צצאו שליש המעות ליד הצעלים כשמואל קרי להו רביע דהא שלשא שלישי נתן לעוצד כוכבים ולוה שליש הרי ארבעה והכי קאמר נותן לצעלים רביעית הקרקע או מעות שיעור שיהו רביע כשתארץ של עוצד כוכבים ושל צעלים יהו של צעלים רביע צכולן:

במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהוא שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נכי רבעא זבין ומר סבר סבר הא רובע דקתני במתני' דאחזיל גביה הסיקריקון אמעות דיהיב ליה קאי שאם נכי חומשא זבין פי רב

מסורת הש"ס

א) ג"א מיתיבי רשב"א,
ב) [תוספתא פ"ג א],
ג) צ"ב כג.,
ד) [תוספתא פ"ג א הטי"ו],
ה) [ג' הערוך פ"ג א ר"ע],
ו) א"ר הונא רביע בקרקע שהוא רביע במעות וע"פ פי ארזן ועיטס],
ז) [תוספתא פ"ג הטי"ו],
ח) סנהדרין לו.,
ט) [ג' ללאקחה. רש"ע],
י) ג' צדפורי צצליה,
יא) [לעילניה],
יב) ועיטס' חוס' מה צציק' מת. ד"ה אי נמנ],
יג) [לעיל נה:],
יד) צדפור' רמס',
טו) צצא': עליה.
טז) מנהרס' ש"ך הציא דצקפר מונה טוסת: רביע מעות שנתן לו יתן לו בקרקע או צמעות דסיני וכו',
יז) צצוה"ר נוסף מיבת: גרימ,
יח) צצפורי: וכן ר"ח מפרש,

מוסף רש"י

טוענין לירוש וטוענין ללוקח. בית דין פומתים פה ועשנה לירוש וללוקח שערבר ארס עלתין ויש לו עדים שהיתה עלו או על אצומו חיה אמר ירמיו מלמא לו לקחמו מפלגיו שמוחק צו ימוס רביס והציא עדים שהוחק צו פניס או המוכר לו שלש שנים אצ"פ צאל טען ולא לקחו ממך או מחצותך. טוענין לו בית דין ופומתין לו פה. דאילו למי שלא ירכס ולא לקחה מחמה, כשאלמנ לו המערבר מה חמה עושא צמון עלי הוה אונס החוקינן ג' שנים ולא אמרו לו דבר, מה צממני' דאין לו חוקה ב"ב.

מוסף תוספות

א. אפ"ה טוענין לירוש.
ב. הבעלים.
ג. כיון שלא פרעו המס שם.
ד. מיירי דרבעת פריעת המס.
ה. [ד' ולצורך עסקן.
ו. יו"ל דלרב ניהא דלא פריש חומש משום דקאי לפרושי רביע דמתני' אבל כריתא, אם איתא ורשליש מעות קאמר הדיל' למתני שהוא שליש במעות, או ליחזי רביע בקרקע או שליש במעות שם.

פסקי ר"ד (המשך)

קנה ממנו השדה במנה ונתון לו לבעלים רביע מנה שהשדה שמכר לו במנה שוה חמשה רבעי מנה דנכי חומשא זבין ליה ואם רוצה שיתן לו הקרקע [כל כך] יתן לו עד שמגיע לרביע מנה ששושין מן השדה חמשה חלקים כל חלק שוה רביע מנה וידו של בעל [קרקע] על העליונה כדקמני בבביותא או יקח רובע מנה מעות או יקח שוה רובע מנה שהוא חמישית שיה ויהו רביע בקרקע שהוא רביע במעות כלומר מא דקתני במתניתין נותן לבעלים רביע אמעות ודיבך לסיקריקון קאי ואם רוצה בו בעל השדה קרקע כל כך קרקע יתן לו שהוא רביע במעות דהיינו

במעות ושמואל אמר רביע בקרקע שהוא שליש במעות במאי קמפלגי מר סבר נכי רבעא זבין ומר סבר

^[1] נראה דצ"ל עוד דלא אפילו עק עטיין היו נמננין וכו'